

Den Haag, 11 september 2012

Met uw brief van 13 maart 2012 verzocht u mij een reactie te geven op de brief van Alt Kam Boer Advocaten gevestigd te Den Haag inzake de ongevallenverzekering voor studenten bij buitenschoolse activiteiten. Hiermee voldoe ik aan uw verzoek.

I. Inleiding

De kern van de brief van Alt Kam Boer Advocaten omvat het volgende: Op 28 oktober 2011¹ heeft de Hoge Raad een uitspraak gedaan omtrent de aansprakelijkheid van een onderwijsinstelling voor het niet-afsluiten van een adequate ongevallenverzekering voor risicovolle activiteiten. Volgens Alt Kam Boer Advocaten blijkt uit deze uitspraak dat de zorgplicht van onderwijsinstellingen niet goed is geregeld, waardoor studenten die door een onderwijsinstelling naar activiteiten worden gestuurd, onverzekerd zouden zijn. Hierdoor zijn studenten in een nadeliger positie dan werknemers, waarvoor de zorgplicht van de werkgever wel goed is geregeld. Alt Kam Boer Advocaten is van mening dat er initiatieven dienen te worden ontplooid om aan deze lacune een einde te maken.

II. De uitspraak van de Hoge Raad

De casus die is voorgelegd aan de Hoge Raad gaat over een ROC-studente die tijdens een door de onderwijsinstelling georganiseerde kartwedstrijd letsel heeft opgelopen. Ik betreur het feit dat deelname aan de kartwedstrijd voor de studente heeft geleid tot lichamelijk letsel.

In zijn uitspraak is de Hoge Raad van oordeel dat de studente er niet op mocht vertrouwen dat zij een uitkering zou krijgen uit de aanvullende schoolongevallenverzekering. Een onderwijsinstelling is niet verplicht een ongevallenverzekering te sluiten die adequate dekking biedt voor alle in het kader van het onderwijs georganiseerde risicovolle activiteiten. Voorts hoeft een onderwijsinstelling, anders dan op verzoek, aan haar studenten niet duidelijk te maken dat geen verzekering is afgesloten die dekking heeft voor alle activiteiten die in het kader van het onderwijs worden georganiseerd, volgens de Hoge Raad.

III. Geen wettelijke verplichting ongevallenverzekering

Op onderwijsinstellingen rusten geen wettelijke of algemene verplichtingen om een ongevallenverzekering voor risicovolle buitenschoolse activiteiten te sluiten voor hun studenten. Wel is het gebruikelijk dat onderwijsinstellingen zowel een aansprakelijkheids- als een ongevallenverzekering sluiten.

Uit het arrest van de Hoge Raad volgt dat een student er niet op mag vertrouwen dat als een ongevallenverzekering is gesloten risicovolle activiteiten hieronder vallen. Van algemene bekendheid is dat ongevallenverzekeringen beperkingen en uitsluitingen van de dekking plegen te kennen, in het bijzonder bij risicovolle activiteiten. Daarbij aanvaardt de Hoge Raad niet een zo'n ver gaande zorgplicht dat door de onderwijsinstelling meegedeeld dient te worden wanneer bepaalde activiteiten niet onder de verzekering van de onderwijsinstelling vallen.

¹ Hoge Raad, 28 oktober 2011, LJN: BQ2324.

IV. Zorgplicht

In de brief van Alt Kam Boer Advocaten is aangegeven dat de zorgplicht van de werkgever wel goed is geregeld in tegenstelling tot de zorgplicht van onderwijsinstellingen.

Voor de werkgever bestaat een wettelijke aansprakelijkheid voor schade bij een werknemer.¹ Achtergrond hiervan is dat een werknemer in dienst van de werkgever tegen betaling werkzaamheden verricht. Hier is sprake van een gezagsrelatie, waarbij de werkgever verantwoordelijk is voor een veilige uitvoering van die activiteiten voor de werknemer.

Deze verantwoordelijkheid is fundamenteel anders bij de relatie tussen een onderwijsinstelling en diens studenten. Van betaling voor arbeid en een directe gezagsrelatie is geen sprake. De arbeidsrechtelijke relatie is daardoor onvergelijkbaar.

Voor onderwijsinstellingen bestaat geen wettelijke zorgplicht voor studenten. Daarom zijn voor onderwijsinstellingen de algemene aansprakelijkheidsregels van toepassing. Bij schade van een student is een onderwijsinstelling aansprakelijk als deze onrechtmatig heeft gehandeld. In het kader van een onrechtmatige daad rust op een onderwijsinstelling wel een bijzondere zorgplicht voor de gezondheid en veiligheid van haar studenten.²

Ter invulling van de bijzondere zorgplicht en het toezicht dat een onderwijsinstelling heeft op haar studenten wordt van haar verwacht dat zij een beleid hiervoor opstelt. Een onderwijsinstelling moet zich ervoor inspannen om gevaarlijke situaties te voorkomen of op te heffen. Daarnaast dient een onderwijsinstelling alle inspanningen te verrichten die redelijkerwijs van haar gevraagd kunnen worden om een veilig schoolklimaat te bieden. Hieronder kan ook het afsluiten van verzekeringen vallen en het bieden van de mogelijkheid om inzage in de verzekeringspolis te krijgen.

Op studenten en bij minderjarige studenten ook hun ouders rust echter ook een verplichting om na te gaan of de student verzekerd is. Zeker als het gaat om bijzondere of risicovolle activiteiten die buiten het terrein van de onderwijsinstelling plaatsvinden, wordt van de student of ouder verwacht dat zij nagaan of zij voldoende verzekerd zijn en zo nodig zelf een (aanvullende) verzekering af te sluiten.

V. Conclusie

Een algemene plicht voor onderwijsinstellingen tot het sluiten van een ongevallenverzekering voor in het kader van het onderwijs ondernomen risicovolle activiteiten wordt in het arrest van de Hoge Raad niet zonder meer aanvaard, omdat volgens de Hoge Raad de zorgplicht van onderwijsinstellingen niet zo ver reikt. Ik kan mij daarin vinden. Op de onderwijsinstelling rust wel een bijzondere zorgplicht wat betreft de gezondheid en veiligheid van haar studenten. Deze zorgplicht reikt echter niet zover dat alle activiteiten die vanuit de onderwijsinstelling worden georganiseerd hieronder vallen en bij risicovolle activiteiten dient een student ook zelf na te gaan of hij hiervoor voldoende is verzekerd.

Het arrest van de Hoge Raad geeft mij geen aanleiding om wetgeving in gang te zetten. Een algemene zorgplicht voor onderwijsinstellingen is niet de oplossing. Onderwijsinstellingen dienen wel transparantie te betrachten richting studenten en ouders over de dekking van de afgesloten ongevallenverzekering voor (buitenschoolse) risicovolle activiteiten en dienen zorgvuldig af te wegen aan welke buitenschoolse

¹ Zie artikel 7:658 van het Burgerlijk Wetboek.

² Rb Zwolle, 06 januari 2010, LJN: BK7412.

(gevaarzettende) activiteiten studenten uitgenodigd worden deel te nemen. Ik zal bij de MBO Raad en het Platform Veiligheid daarom aandacht vragen voor deze thematiek.

De minister van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap,
J. M. van Bijsterveldt-Vliegenthart